

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. Š.**, bytom B., **2/ P. Š.**, M., obaja právne zastúpení N. & C. s. r. o., N., IČO: X., proti žalovaným **1/ O. V. B, Ž.**, IČO: X., právne zastúpenému JUDr. I. J., advokátom, K., **2/ C., a. s., P.** IČO: X. právne zastúpenému JUDr. R. Ž., advokátom, G., **o určenie neplatnosti memoranda o vzájomnom porozumení a spolupráci a iné**, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave. zo dňa 18. apríla 2012, č. k. 3Cob/121/2011-198, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. apríla 2012, č. k. 3Cob/121/2011-198 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. januára 2011, č. k. 27Cb/18/2010-162 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 20. januára 2011, č. k. 27Cb/18/2010-162 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia neplatnosti memoranda o vzájomnom porozumení a spolupráci zo dňa 7. októbra 2008, uzatvoreného medzi žalovanými a určenia neplatnosti notárskej zápisnice zo dňa 7. októbra 2008, spísanej na Notárskom úrade Mgr. T. L. v B., pod sp. zn. N 7403/2008, Nz 42396/2008, NRIs 42009/2008. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že ani jeden zo žalobcov nie je účastníkom memoranda, a preto nie je vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby. Súd prvého stupňa súčasne rozhodol o povinnosti žalobcov 1/ a 2/ zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania v sume 301,13 € a žalovanému 2/ v sume 226,52 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/, ako aj žalovaného 1/, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací napadnutým rozhodnutím potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd ďalej

uložil povinnosť žalobcovi 1/ zaplatiť náhradu trov konania žalovanému 1/ v sume 78,44 € a žalovanému 2/ v sume 39,79 €, ako aj uložil žalobcovi 2/ povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalovanému 1/ v sume 78,44 € a žalovanému 2/ v sume 39,79 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd poukázal na ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. a zdôraznil, že sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, že žalobcovia v zmysle žiadneho právneho predpisu neboli oprávnení podať predmetnú určovaciu žalobu. Odvolací súd uviedol, že spôsob ochrany žalobcov upravujú najmä ust. § 181 a § 182 Obchodného zákonníka, medzi ktoré nepatrí právo vo vlastnom mene podať určovaciu žalobu a oprávnenia dozornej rady a jej členov upravujú ust. § 197 až § 199 Obchodného zákonníka, z ktorých podľa odvolacieho súdu rovnako nevyplýva oprávnenie člena dozornej rady vo svojom mene podať predmetnú určovaciu žalobu. V súvislosti s návrhom na určenie neplatnosti notárskej zápisnice odvolací súd zdôraznil, že podľa jeho názoru je možné domáhať sa iba určenia neplatnosti právneho úkonu, na ktorý bol v notárskej zápisnici odkaz v súvislosti s uznaním dlhu. Krajský súd v Bratislave považoval rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny aj v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ďalej uviedol, že nakoľko rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaný pod č. 10/2003 zo dňa 5. apríla 2002, sp. zn. 2 Obo 222/2001, nebol vydaný v tejto konkrétnej veci, nie je pre odvolací súd v zmysle ust. § 226 O. s. p. právne záväzný, a preto sa ním odvolací súd v prejednávanej veci neriadil. Odvolací súd taktiež neprihliadal na procesné pochybenia vytknuté žalobcami, nakoľko tieto pochybenia súd nepovažoval za spôsobilé privodiť nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 212 ods. 3 O. s. p, a tiež ani neprihliadal na námietky žalobcov, týkajúce sa sudkyne JUDr. Gabriely Buľubašovej, keďže sa týkali len okolností uvedených podľa ust. § 14 ods. 3 O. s. p. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie odôvodnené v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. Dovolatelia majú za to, že im bola postupom súdov odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko súdy nezohľadnili ich argumentáciu, že v prípade žalobcu 1/ je jeho vecná legitímácia daná postavením akcionára žalovaného 2/ a člena jeho dozornej rady, v prípade žalobcu 2/ je daná jeho vecná legitímácia z titulu postavenia člena predstavenstva žalovaného 2./ povinného vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou. Dovolatelia k otázke vecnej legitímácie poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikovaný pod č. 10/2003 zo dňa

5. apríla 2002, sp. zn. 2 Obo 222/2001, ku ktorému rozsudku odvolací súd uviedol, že nie je pre neho záväzný, a preto sa ním neriadil. Dovolatelia zdôraznili, že v prípade aplikácie tohto rozhodnutia v tomto spore, žalobcovi 1/ ako akcionárovi akciovej spoločnosti nemožno uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv, ktoré uzavrel žalovaný 2/ a ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na hodnotu akcií žalobcu 1/. Z tohto dôvodu je žalobca 1/ v tomto prípade aktívne legitimovaný, ktorý záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. augusta 2008, sp. zn. 6 Obo 222/2007. Dovolatelia v tejto súvislosti poukázali aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. apríla 2008, sp. zn. 5 Obo 29/2006 a zdôraznili, že súd prvého stupňa a odvolací súd bez ďalšieho odmietli vo veci konať s tým, že akcionár spoločnosti nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o určení neplatnosti zmluvy, uzavretej spoločnosťou a tretou osobou. Podľa dovolateľov súdy vôbec nedospeli k preskúmaniu otázky, či by úspech žalobcov mal priaznivý dopad na ich právne postavenie a otázky existencie naliehavého právneho záujmu. Týmto postupom súdov, dovolatelia majú za to, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu ich práv na spravodlivé súdne konanie, zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. S poukazom na ust. § 157 ods. 2 O. s. p. dovolatelia zdôraznili, že v tomto konaní sa súdy nevysporiadali s viacerými skutočnosťami, nastolenými žalobcami, ktoré majú pre konanie rozhodujúci význam, čím sú podľa názoru dovolateľov rozhodnutia súdov v tomto prípade arbitrárne, ich závery sú zjavne neodôvodnené. Podľa dovolateľov napadnuté rozhodnutia súdov vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko žalobca 1/ je v tomto spore vecne legitimovaný ako akcionár a člen dozornej rady žalovaného 2/ a v prípade žalobcu 2/ je daná vecná legitimácia z titulu jeho postavenia ako člena predstavenstva žalovaného 2/, povinného vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou. Dovolatelia dodali, že obsah záväzku žalovaného 1/ a účel Memoranda sú v rozpore so zákonom, dobrými mravmi, resp. sa jedná o bezprávnú vyhrážku, preto je Memorandum v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka podľa ich názoru neplatné. Dovolatelia majú za to, že v danom prípade ide o absolútnu neplatnosť, ktorej sa môže domáhať nielen dotknutý účastník právneho úkonu, ale aj tretia osoba, ktorá má na vyslovení naliehavý právny záujem. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolatelia navrhujú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že súd návrhu vyhovie alebo tieto rozhodnutia odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ k podanému dovolaniu uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu považuje za vecne správne a s týmito rozhodnutiami sa plne stotožňuje. Žalovaný 1/ má za to, že súdy vo svojich rozhodnutiach uviedli podstatný obsah prednesov účastníkov konania, stručne a jasne vyložili, ktoré skutočnosti považovali za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravovali, prečo nevykonali i ďalšie dôkazy, a v konečnom dôsledku, z akých dôvodov posúdili zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení právnej úpravy. Podľa žalovaného 1/ v danom prípade žalobcovia prehliadli úpravu práv menšinových akcionárov podľa Obchodného zákonníka, neunesli dôkazné bremeno a nesnažili sa ani o prekonanie domnejšej nečinnosti žalovaného 2/, ktorý je podľa žalovaného 1/ subjektom oprávneným na podanie predmetnej určovacej žaloby. Žalovaný 1/ taktiež uviedol, že postup odvolacieho súdu ohľadom rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikovaného pod č. 10/2003 zo dňa 5. apríla 2002, sp. zn. 2 Obo 222/2001, nemožno vnímať ako nezájum, či nevôľu vysporiadať sa s argumentáciou žalobcov, nakoľko je právna úprava v danom prípade natoľko jasná a nesporná, že akákoľvek argumentácia žalobcov v tejto veci je nadbytočná a v zásade len predlžuje súdne konanie v už aj tak v zjavne bezúspešnom uplatňovaní práv žalobcov.

K otázke naliehavého právneho záujmu žalobcov, žalovaný 1/ uviedol, že tento záujem by bolo možné priznať iba žalobcovi 1/. Žalovaný však zastáva názor, že prijatie záverov žalobcov by v praxi vyvolalo absurdný stav, nakoľko pri uzatvorení právneho úkonu by bolo potrebné vopred získať súhlasné stanovisko všetkých spoločníkov spoločností, ktoré konajú prostredníctvom svojich štatutárnych zástupcov. Žalovaný 1/ dodal, že v danom prípade žalobca 1/ nemôže preukázať zjavnú nevýhodnosť napadnutého právneho úkonu, pričom argumentáciu žalobcov považuje žalovaný 1/ za účelovú a odporujúcu reálnemu stavu veci a princípom formálnej logiky. Z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu by bola podľa žalovaného 1/ žaloba zamietnutá, a to aj v prípade, ak by sa na vec aplikovali žalobcami uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Žalovaný 1/ k návrhu žalobcov dodal, že ich návrh je odôvodnený skutočnosťou o rozpore Memoranda s platnou právnou úpravou a dobrými mravmi. Žalovaný je presvedčený, že v súlade s relevantnou právnou úpravou, ako aj vôľou oboch zmluvných strán prevzal žalovaný 2/ záväzky vyplývajúce z Memoranda, a to aj ich spísaním vo forme notárskej zápisnice. Akékoľvek pokusy v danej veci zo strán žalobcov sú preto podľa

žalovaného 1/ bezpredmetné. Žalovaný 1/ je ďalej názoru, že dovolanie žalobcov je v danej veci neprípustné, nakoľko nebol na tento opravný prostriedok naplnený žiaden dôvod, ktorý by Občiansky súdny poriadok ako dovolací dôvod pripúšťal. Vzhľadom na túto skutočnosť navrhuje žalovaný 1/, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol a zaviazal ich k úhrade vzniknutých trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkmi konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne menovaných v ust. § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch uvedených v ust. § 238.

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j., ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.). V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený podľa odseku 1, resp., v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V prejednávanvej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok prvostupňového súdu potvrdený, ako vo výroku vecne správne rozhodnutie, pričom odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, z ktorého dôvodu dovolanie v zmysle § 238 O. s. p. nie je prípustné.

Dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 O. s. p., ale (aj so zreteľom na obsah dovolania) sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ust. § 237 O. s. p.

Dovolatelia vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerl na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov, že im bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré

mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide aj vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Podľa ustálenej judikatúry o postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nespĺňa zákonné náležitosti.

Dovolatelia v dovolaní namietali, že konanie je postihnuté práve takouto vadou, založenou na nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (ust. § 157 ods. 2 O. s. p.) so zreteľom na nimi v konaní namietanú judikatúru ohľadne vecnej legitímácie na požadovanom určení.

Treba prisvedčiť dovolateľom, že právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej dohovor) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 383/06).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou,

že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov správal, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoliť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Avšak aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí účastníkov konania jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozsudku slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

Vychádzajúc z vyššie uvedených aspektov, dospel dovolací súd k záveru, že právo žalobcov na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v danom prípade porušené bolo. Súd prvého stupňa sa totiž s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikovaným pod č.10/2003 zo dňa 5. apríla 2002, sp. zn. 2 Obo 222/2001, na ktoré žalobcovia v súvislosti s ich vecnou legitimáciou a naliehavým právnym záujmom na požadovanom určení

poukazovali v konaní, v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadali, ktorý nedostatok neodstránil ani odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, keď sa obmedzil na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k dovolateľmi namietanému rozhodnutiu neprihliadol, nakoľko pre konanie nebolo právne záväzné. Dovolací súd zdôrazňuje, že odvolací súd neuviedol žiadne primerané argumenty, ktoré by vyvracali tvrdenia žalobcov s odkazom na uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu a jeho rozhodnutie z tohto dôvodu, je tak arbitrárne. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 44/2011, podľa ktorého nestačí, aby všeobecný súd na argument účastníka konania iba formálne zareagoval, ale musí sa s ním vyrovnat' dostatočne a v prípade, ak tento argument odmietne, musí dostatočným spôsobom uviesť, prečo ho považuje za nesprávny, t. j. musí ho vyvrátiť. Rovnaké stanovisko v obdobných prípadoch zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý konštatoval, že pojem spravodlivého procesu vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý poskytol stručné dôvody pre svoje rozhodnutie, či už tým, že do neho včlenil dôvody uvedené nižším súdom, alebo inak, sa skutočne zaoberal podstatnými otázkami, ktoré mu boli predložené na posúdenie, a aby bez ďalšieho jednoducho neprevzal závery, ku ktorým dospel nižší súd (Helle c. Fínsko v rozhodnutí zo dňa 19. decembra 1997, Tatishvili c. Rusko v rozhodnutí zo dňa 22. februára 2007, Hirvisaari c. Fínsko v rozhodnutí zo dňa 27. septembra 2010).

Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne, alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 44/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí absentuje právna argumentácia, ktorá by vyvrátila judikačnú prax najvyššieho súdu, na ktorú poukázali žalobcovia. Súd prvého stupňa a aj odvolací súd sa tak vo svojich rozhodnutiach dostatočne nevysporiadali so skutočnosťou, ktorá má pre konanie rozhodujúci význam, a to v otázke vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, a preto nespĺňajú kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Tieto rozhodnutia sú z tohto dôvodu arbitrárne, nepreskúmateľné a zjavne neodôvodnené, čím došlo k odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom a k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Dovolatelia namietajú tiež, že sudy nesprávne právne posúdili otázku vecnej legitímácie v spore. Posúdenie vecnej legitímácie a naliehavosti právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, je právnym posúdením vecí. Nesprávne právne posúdenie vecí síce považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), ktorý ale možno uplatniť iba vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. Nesprávne právne posúdenie vecí ako relevantný dovolací dôvod totiž samo osebe prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Z tohto dôvodu posúdenie, či odvolací súd v konaní o požadovanom určení použil správny právny predpis a či ho správne vyložil, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery, prichádza do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. Pre tento dôvod sa dovolací súd vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia nezaoberal.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O. s. p., dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, ods. 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. decembra 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová